

ZEMLJA 2.0

Zbirka
Areté

Glavna i odgovorna urednica
Nina Gugleta

Pogovor
Danilo Lučić

Ilustracije
Jana Vuković

Lektura
Nina Gugleta

Korektura
Aleksandra Dundžerski

Grafičko oblikovanje
Jana Vuković

Štamparija
DMD

Tiraž
500

Izdavač
Areté, Beograd

ZEMLJA 2.0

Ana Marija Grbić

ARETÉ

www.areté.rs

*Draganu Grbiću i
Gordani Đurđević
u onom vremenu dok su se upoznawali*

četiri su noći ulazili i izlazili brodovi iz zagušljivog predgrađa atlantide. sinoć sam bila na žurci umetničkog fakulteta. posle smo se prebacili u neki stan gde sam se puno napila od votke. to mi se uvek desi i onda sam ujutru nesretna i satima samo gledam kroz prozor u komšijina topla svetla. oko četiri izjutra našli su me obešenu o ikeinu viseću sušilicu za veš. neka devojka je nožem iz kuhinje prerezala kaiš i čulo se kako joj sufliraju da pazi na moju kožu. pustite je na miru, što vi niste u ruke uzeli nož, mislila sam. neka nas ostave same. ionako nikada nisam ni mislila da ću umreti. ne može se tako lako umreti, prosto ne može. ja nisam rođena da živim u bilo kom drugom vremenu nego ovde i sada. ingen sóvn, ingen sóvn. na vratu mi se skorila duboka rana od kaiša. ni ona devojka koja je sekla nožem nije me zagrlila posle.

nad oslom već danima nije dunuo vetar i vode se mirno skupljaju u led. stan u kojem živim počeo je da se greje i sada svi predmeti ispuštaju mirise. i mačka ispušta mirise divljine. parket pucketa kao da leži na plamenu. ingen sóvn. moje je ime ema person i ja sam ona osoba koju svi pitaju koliko ima sati i da li se nalazimo na piću.

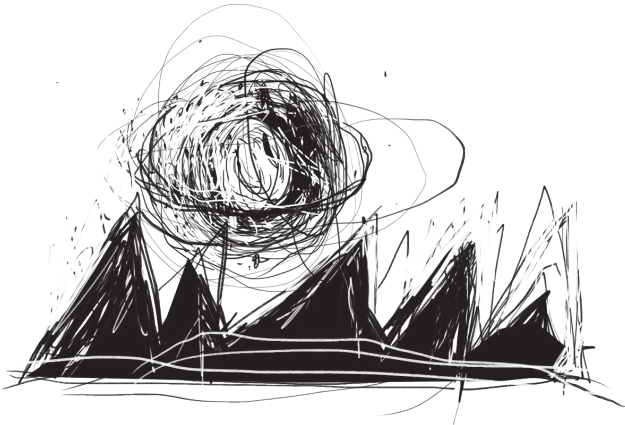
sa druge strane, moj profesor istorije umetnosti zove se filip lebl i nikada ne ide na piće. njegova ruka dugačka je uvek tačno onoliko koliko je dovoljno za zavlacenje ispod moje haljine. a to ne može na piću. to mora u mojoj garsonjeri jer profesor ima i ženu veoma jakih ruku. jednom sam je srela na otvaranju izložbe mladog venčanog para. izlagali su stvari koje su pokupili na svom medenom mesecu, kada su putovali do indije starim ali svakako skupim kolima, kamenje, presovano cveće, iscepane razglednice i čudne ambalaže mleka. u ovom prostoru sve su te stvari izgledale prljavo i previše ljudski pa su ih posmatrali kao neku divlju i egzotičnu životinju sa madagaskara. tako je jedan ćirilični tetrapak iz ukrajne postao crvenorepi majmun.

ljudi su tako strahovito dosadni.

rukuj se. ručaju. rešavaju ukrštene reči. kada na ulici vide psa samo ga pomiluju a inače, inače se predstavljaju imenom:

PRVI DEO

SRETNA DECA
RETKO SPAVAJU

I

moje je ime ahmo.
rođen sam dva kilometra od sarajeva
osamdesetisedme godine
imao sam najmanje patike na svijetu a
mati mi se zvala selma i onda je
umrla.
kao morski jež, splasnula je u pijesak
ispred kuće
utrobe nije imala.

od tada i ja nosim pantalone i svako
me zove ahmo,
ahmo ličiš na oca, ahmo pravi si
momak,
ahmo šta će reći svijet

oko kuće, oko avlije, oko ulice,
oko džamije,
oko kućice za pse

ahmo jesi li ikada poljubio dječaka
jesi li ikada pušio travu
jesi li ikada za ramazan sjedio sa ocem
praznio sobu vazduhom

brojao dane, brojao sate, brojao
minute, brojao
oblake

sine ahmo pravo si majčino kopile,
otac me tako zove,
istrgne zube iz vilice, njima me gađa
skuplja pesnice natrag u ruke
crveni kao more, šišti kao zmija
sve epski razumije
ponekad mirno ruča i tada je
najružniji, jer
drugo mu nije ostalo sem biti ljut i
bijesan,
lomiti majčine slike i sjediti mi na
vratu, dok
slijepim
naša se soba zavlači ispod nokta i crni
među komšijskim kućama
ahmi raste očev rep među nogama i
pravi se u čovjeka
novi nam milenijum ljulja zavjese
i svako je ljeto toplije od prethodnog a
žene su oko kuće, oko avlije, oko ulice,
oko džamije,
oko mesnice

otad i ja nosim pantalone.

I

inače se predstavljaju
imenima:

imam skoro trideset godina, zovem se
anja,
rođena sam u beogradu [1987]
često su me nosili na selo u vrućem
žutom jugu
roditelji bi me predali baki i deki koji
će ubrzo umreti
od cvetanja mozga, tesnog tkiva
krute srčane aorte, a

tada su svi govorili kako stari ljudi
umiru prirodno, a
ja sam sanjala kako mi noge srastaju
bivaju otisak ribljeg repa, a
noćima bih samo brojala pločice
parketa
ispod kreveta, ničega

i da je bar jednom zver zakucala
rogom na vrata
potekle bi reke, ovako
samo tegleća troma stoka
muškarac nikakav sa glavom magarca
i
svakako
dobra je anja, kazale su vaspitačice,
samo malo povučena, možda se stidi,
pošaljite je na glumu
gde sam naučila kako se glasnije priča
da bi se reklo manje
i kako mi je kosa najlepša kad je na
levoj strani.

pa i to je dovoljno za život.

oko osla postoji priroda koju sam morala da zavolim
da bih nekada napustila grad. često bih poželela
da sam rođena u korpi mandarina ili u hladnoj
utrobi nara.

I

nikada nisam otišao u beograd.
moji su drugari kao mali sa školom na
kalemegdanu
jeli sladolede na točenje,
bježali iz pozorišta,
u krugu drkali i
gledali zalazak sunca iza musavih
hotelskih prozora
vriskali
po sobama, ljubili se po prvi put,
naravno negdje daleko od kuće
naravno negdje gdje ne miriše koža
očeva ili koža kaiša.

[svaka je moja slabost veličanstvena i
ima jasne hemijske formule]

poslije su pričali da u jeftinim
hotelima
čaj uvijek ima okus željeza
i kako im to nedostaje a
moj je babo govorio – zlo je nebo,
tamo niko nije normalan
bio sam ja tamo, vidio sam ljude,
rasparene starce i prerano spojenu
djecu,
vidio sam ljude
divčibare 63će cijele je zime samo
duvao vjetar
i straža je trajala i trajala, bez snijega
govorio je dok sam stajao na vratima
pokušavajući da što prije odem,
kao ćopava patka, sramno odem
ostavim ga u toj sobi s najnižim
plafonom na svijetu –
pećini u kojoj bi sam satima prelazio
prstima
preko tkanine na svome dvosjedu i u te
prste gledao
kao u nešto što je davno,
davno
stvorilo ovaj svijet

i sada od umora pati.

I

sutra ću prvi put u bosnu.
mama je pričala da se tamo tuku
po dvorištima
kolju svinje i žene istim nožem
i da im je vrhunac umetnosti tepih.

bolje da odem.
mrzim sasvim mirne ljude.

bolje da odem
anja je bila loša devojka a
sada je dobra
moramo joj pokazati da smo to
primetili
misli mama dok seče deo po deo
svojih prstiju
i njima me hrani za zdrav i dugačak
život.

srebrni tanjiri jedinog deteta
plastične čaše sa vinom roditelja,
ručak porodični, lažni očevo autoritet
na vrhu stola
cveta kao prezreli maslačak
nikada nisam mislila volim te kad bih
to izgovarala.
uvek sam volela kasnije
u nekoj dalekoj zemlji, naravno, u
kajanju ispred ambasada, u
tihom oticanju dunava i
njegovim trulim bečkim ribama
videla sam da nikada neću biti sama.

anja je bila loša devojka a pogledaj je sada
sada polaže ispite i ide kod doktora
kontrolise obolele sise i uvek koristi
kondome,
maže kreme na lice, misli o budućnosti
dok pokriva svoju najsnažniju majku
na svetu
u noćima hladnim ona vidi njena stopala
kako isto ovako bespomoćno umiru,
ali van sna
kako pokriva svoju najsnažniju majku
na svetu
zelenim plastičnim prostirkama
u sobi na primer 38

neko će jednom i umreti
a ne samo musavo
gledati kroz prozor i puniti
prazniti
zlatne guske.

I

ništa na ovom svijetu nije povezano
ni vrhovi urala sa svojim snijegom
ni moja ruka u nutrini jedne prezrele
lijene smokvice

bježao sam od kuće kad je počela
imati dvorišta
komšija, tačnih mirisa godišnjih doba, a

želio sam da me prestanu gledati
zenice nepovezane, ženice podvezane
nabubrelih jajnika
umio sam biti grub.

samo emina je pogledala moje tijelo
nezainteresovano izašla iz kreveta
svoje lijepe šake zgužvala u odjeću i
na moje
vjetar sam odbrusila

i vjetar mora da leti nekuda a ne da sjedi
na kauču da
lista iste knjige cijeloga života, a

druge su poslije pričale kako sa ovakvim
muškarcima
žena uvijek ostane nesretna
i kako im to nedostaje, a
mnoge su otišle za beograd
upisale fakultete, kratile kose i postavljale
umjetničke instalacije od smeća
šminkale se vrlo pažljivo, na to

ćaća je odmahivao glavom, a ja,
ahmo je šutio u nekom žbunju pored
rijeke
nosa zabijenog u mokru travu i iglom
zabijenom u ruku
ahmo se smijao s jezikom zabijenim u
travu
zemlji što je svuda
svima
isto dala.